

45542

İskender Bayhan
İstanbul Milletvekili
Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan** tarafından Anayasanın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **15.06.2026**

İskender Bayhan
İstanbul Milletvekili

Koç Holding'in Amerikan tekeli ortaklı işletmesi Ford Otosan'ın Kocaeli'deki Yeniköy Fabrikası'nda, montaj hattının son işlem bölümünde 2'si kadın 3 işçinin yaralandığı ağır bir iş kazası meydana gelmiştir. İşçilerden ve basına yansıyan bilgilerden edinilen bilgilere göre boya-tamir alanından alınan bir aracın gazının takılı kalması ya da kontrolden çıkması sonucu montaj son işlem hattına daldığı; bu sırada hatta çalışan işçilerin yaralandığı belirtilmektedir. Yaralanan kadın işçilerden birinin 24 yaşında olduğu, yoğun bakımda entübe edildiği, vücudunda çok sayıda kırık bulunduğu ve hayati tehlikesinin sürdüğü bilinmektedir.

Ford Otosan yönetimi yaptığı açıklamada, "derhal tüm önlemlerin alındığını", kazanın nedenleri ve oluş şekline ilişkin "detaylı inceleme ve araştırma başlatıldığını", yaralı işçilerden ikisinin taburcu edildiğini, bir işçinin tedavisinin sürdüğünü ifade etmiştir. Ancak bu açıklama, hangi önlemlerin alındığını, bu önlemlerin kazadan önce neden alınmadığını, yaralanmanın meydana geldiği hatta başka hangi risklerin bulunduğunu, işçilerin neden hareket hâlindeki bir aracın çarpma riski altında çalıştırıldığını ve üretimin neden kısa süre içinde yeniden başlatıldığını açıklamamaktadır. Kaza sonrasında Ford Transit Custom hattında üretimin sürdüğü, Volkswagen Transporter hattında ise yalnızca sınırlı süreyle üretimin durdurulduğu; kısa süre sonra tüm hatlarda üretimin yeniden başlatıldığı bilinmektedir.

Daha önce de Ford Otosan'ın Yeniköy ve Gölcük fabrikalarında yüzlerce işçi yemekten zehirlenmiştir. Geçtiğimiz yıl yaşanan toplu gıda zehirlenmesinde çok sayıda işçi mide bulantısı ve ishal şikâyetiyle hastanelere başvurmak zorunda kalmış, aralarında hamile işçilerin de bulunduğu çalışanların sağlığı riske atılmıştır. Şirket yönetimi o dönemde yaptığı açıklamada yaşananları "bir grup çalışanımız sindirim problemleri yaşamıştır" sözleriyle geçiştirmeye çalışmış; zehirlenen işçi sayısına, gıda numunelerine, sorumlulara ve alınan önlemlere ilişkin yeterli, şeffaf ve tatmin edici bir bilgi sunmamıştır.

Üstelik zehirlenme vakası sonrasında da raporlu işçilerin eksikliği nedeniyle üretim hedeflerinin kalan işçilere yüklendiği, hat hızlarının düşürülmediği, işçilerin daha yoğun tempoyla çalışmaya zorlandığı iddiaları gündeme gelmiştir. Son yaşanan yaralanmada da aynı zihniyet karşımıza çıkmaktadır: İşçi hastalanırsa sağlam kalan işçinin sırtına daha fazla yük bindirilmekte; işçi yaralanırsa hat kısa süre içinde yeniden çalıştırılmakta; patronun üretim hedefi, işçinin sağlığının ve yaşamının önüne konulmaktadır.

Koç Holding ve Ford Motor Company ortaklığında faaliyet gösteren bu şirketin milyarlarca liralık hasılat ve kârı, işçilerin alınteri üzerinden yükselirken işçilerin payına düşük ücret, yoğun

İskender Bayhan
İstanbul Milletvekili
Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

tempo, vardiya baskısı, iş güvenliği eksikleri, sağlıksız yemek, denetimsizlik ve ölümlerle burun buruna çalışma koşulları düşmektedir.

Bu tablo, Türkiye’de büyük sermaye gruplarına ve çokuluslu tekelere ucuz emek, vergi avantajları, teşvikler ve denetimsizlik üzerinden sunulan ayrıcalıklı düzenin işçi sağlığı ve iş güvenliği bakımından yarattığı sonucu göstermektedir. İşçilerden ücret geliri üzerinden peşin peşin vergi kesilirken, büyük şirketlerin kârları teşvik, istisna ve muafiyet düzenekleriyle korunmakta; patronların kârı güvence altına alınırken işçilerin can güvenliği sermayenin insafına bırakılmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Ford Otosan Yeniköy Fabrikası’nda meydana gelen ve 2’si kadın 3 işçinin yaralandığı ağır iş kazasına ilişkin Bakanlığınız tarafından derhâl müfettiş görevlendirilmiş midir? Görevlendirildiyse kaç müfettiş görevlendirilmiş, inceleme hangi tarihte başlamıştır?
2. Ford Otosan yönetiminin “derhal tüm önlemler alınmıştır” açıklamasında söz edilen önlemler nelerdir? Bu önlemler işçiler yaralanmadan önce neden alınmamıştır? Alındığı belirtilen önlemler Bakanlığınızca yerinde denetlenmiş midir?
3. Şirketin “detaylı inceleme ve araştırma başlatıldığı” açıklaması dışında Bakanlığınızın yürüttüğü bağımsız bir idari soruşturma var mıdır? Soruşturma yalnızca şirketin kendi iç incelemesine mi bırakılmıştır?
4. Kazanın meydana geldiği montaj son işlem hattında olay anında üretim düzeni, araç sevk prosedürü, hız sınırı, acil durdurma sistemi, bariyerleme, yaya yolu ayırımı, sensörlü güvenlik sistemi, zemin işaretlemesi, uyarı sistemi ve risk değerlendirmesi bakımından hangi eksiklikler tespit edilmiştir?
5. İddialara göre aracın gazının takılı kalması ya da kontrolden çıkması sonucu hatta daldığı belirtilmektedir. Bu aracın teknik kontrolü yapılmış mıdır? Aracın fren, gaz, elektronik kontrol, yazılım, acil durdurma ve güvenlik sistemlerine ilişkin bağımsız bilirkişi incelemesi başlatılmış mıdır?
6. Kazanın meydana geldiği alanda işçilerle hareket hâlindeki araçlar arasında fiziksel ayırıcı bariyer, güvenli mesafe, sensörlü durdurma sistemi ve acil kaçış alanı bulunmakta mıdır? Bulunmuyorsa bu eksiklikten kimler sorumludur?
7. Kaza sonrasında hangi hatlarda üretim durdurulmuştur? Hangi hatlarda üretim sürdürülmüştür? Üretimin yeniden başlatılması kararını kim vermiştir? Bakanlığınız bu karara müdahale etmiş midir?

İskender Bayhan
İstanbul Milletvekili
Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

8. Kazanın nedenleri bütün yönleriyle açığa çıkarılmadan üretimin yeniden başlatılması, delillerin korunması ve sağlıklı soruşturma yürütülmesi bakımından sakınca yaratmamış mıdır? Bakanlığınız bu konuda hangi işlemleri yapmıştır?
9. Ford Otosan Yeniköy Fabrikası'nda "hat durması", "hadi hadi", hedef baskısı, vardiya yoğunluğu, fazla mesai dayatması ve üretim temposu nedeniyle işçi sağlığı ve güvenliği prosedürlerinin fiilen uygulanamaz hale geldiğine ilişkin işçi beyanları Bakanlığınızca incelenecek midir?
10. Ford Otosan'da işçi sağlığı ve güvenliğini ilgilendiren konularda işçilerin, sendika temsilcilerinin ve bağımsız uzmanların denetime katılımı sağlanmakta mıdır? İşçilerin kendi seçtikleri komiteler aracılığıyla üretim hattı, yemekhane, servis, vardiya ve iş güvenliği koşullarını denetlemesi için bir mekanizma var mıdır?
11. Ford Otosan'ın Kocaeli'deki Yeniköy ve Gölcük fabrikalarında son 10 yılda Bakanlığınızca kaç işçi sağlığı ve güvenliği denetimi yapılmıştır? Bu denetimlerde kaç aykırılık tespit edilmiş, kaç idari para cezası uygulanmış, kaç kez işin durdurulması kararı verilmiştir?
12. Ford Otosan Yeniköy Fabrikası'nda kazanın tüm nedenleri açıklığa kavuşana, risk değerlendirmesi yenilenene, eksiklikler giderilene ve işçilerin temsilcilerinin katılımıyla güvenli çalışma koşulları sağlanana kadar ilgili hatlarda üretimin durdurulması için işlem başlatacak mısınız?
13. Tarafımıza ulaşan işçiler, hat içindeki kameralar başta olmak üzere işyerindeki kamera sistemlerinin işçi sağlığı ve güvenliği amacıyla değil; çalışma hızını ve tempoyu denetlemek, işçiler üzerinde sürekli gözetim ve baskı kurmak amacıyla kullanıldığını ifade etmektedir. Bu durumun işçilerde yoğun stres yarattığı, stres altında çalışmanın ise riski artırarak işçi sağlığı ve güvenliği açısından ayrıca bir zafiyet oluşturduğu belirtilmektedir.
14. Kamera sistemlerinin amacı nedir? Bu kameralar yalnızca olası bir kaza, arıza ya da güvenlik sorunu sonrasında olayın incelenmesi için mi kullanılmaktadır, yoksa işçilerin anlık olarak izlenmesi, kimin oturduğu, kimin ne yaptığı ya da çalışma temposunun denetlenmesi amacıyla da kullanılmakta mıdır? İşçilerin sürekli gözetim altında tutulması anlamına gelen bu uygulamaya ilişkin Bakanlığınızca herhangi bir denetim yapılmış mıdır?
15. Bakanlığınız, çalışırken gerçekleşen bu ağır yaralanmaya ilişkin müfettiş raporunu, tespit edilen kusurları, uygulanan yaptırımları ve alınması gereken önlemleri kamuoyuyla paylaşacak mıdır?